

Makoldi Sándor munkássága, életműve

Ajánlás a Debreceni Értéktárba

Makoldi Sándor festőművész, tanár és néprajzkutató kiemelkedő jelentőségű személyisége volt Debrecen és a keleti régió kulturális életének.

A szerves magyar műveltség egységére, szemléletére építette anyanyelvi szintű vizuális pedagógiáját, melyből tanítványai sokasága merített, ami jelen van a különböző nemzedékek tudásában, életében. Szellemi teljesítménye, alkotói munkássága Debrecen és a régió sajátos, nagyra becsült értéke, a 20-21. századi magyar kultúra pótolhatatlan része.

Széleskörű néprajzi műveltsége, tudása, a tárgyi és a szellemi népművészet értékeinek feltárása és megismertetése, megjelenítése, átörökítése mind pedagógiai, mind festőművészi munkásságában meghatározó volt.

Ez az ajánlás munkásságának egy szeletét – a betlehemezés hagyományainak feltárását, feldolgozását, átörökítését - mutatja be, mely önmagában is elismerésre méltó értéke a magyar kultúrának.

Makoldi Sándor, a Tanítóképző Főiskola tanáráként már az 1980-90-es években tanítványaival együtt komoly gyűjtőmunkát végzett, melyeknek eredményeit kiadványokban is közzétette:

- Kelet-Magyarországi népszokások a téli ünnepkörből – szerk.: Makoldi Sándor és Makoldi Sándorné – Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, - Debrecen és a „Vándor” közös kiadásában – Debrecen, 1992.

- Éltetőnk a nap I. (A téli ünnepkör szokásai K-Magyarországon) Szerk.: Makoldi Sándor - Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2004.

Makoldi Sándornak feleségével együtt nélkülözhetetlen szerepe volt a betlehemezés kutatásában, feldolgozásában, valamint a Debreceni Nemzetközi Betlehemes Találkozók szellemi háttérének megteremtésében.

2006-tól a Debreceni Művelődési Központ szervezi a Nemzetközi Betlehemes Találkozót, mely a Kárpát-medencében élő magyar hagyományörző együttesek téli ünnepköri játékainak rangos szemléje. Célja a betlehemezés hagyományának életben tartása, a közös szellemi haza kincseinek, szakrális hagyományainak bemutatása.

A magyar kulturális identitás erősítését is szolgáló rendezvény Debrecenbe kerülésekor elsőként Makoldi Sándort kérte meg az intézmény vezetője szakmai értékelőnek, segítőnek. Ettől kezdve folyamatosan minden évben észrevételeivel, tanácsaival, elemzéseivel segítette a szervezők munkáját. Az ő javaslatára és közreműködésével szélesedett a szakmai kör, az együttműködő intézmények, szervezetek sora, melyek bekapcsolódtak és hozzájárultak ahhoz, hogy debreceni Nemzetközi Betlehemes Találkozók hagyományátörökítési gyakorlata bekerült a szellemi kulturális örökség jó gyakorlatok regiszterébe.

Egyedüli szakember volt, aki 2006-2016-ig a Pódiumterem első sorából látta, átélte a Kárpát-medencéből ideérkező „jó hírt hozók” minden egyes betlehemes játékát.

Gazdag szakmai tapasztalatával, tudásával segítője, résztvevője, előadója volt az I. Székely Betlehemes Találkozónak is Székelyudvarhelyen.

Több évtizedes gyűjtő, elemző munkájának eredményeit tartalmazza a 2015-ben saját kiadásában megjelentetett „Csillag-vezérelte betlehemezés” című hiánypótló kiadvány, mely nemcsak a betlehemezéssel foglalkozóknak lehet fontos, de azoknak is, akik érdeklődnek kultúránk e különleges közösségi, szakrális hagyományai iránt.

Makoldi Sándor „akkora útravalót adott, amelyből további nemzedékek sora élhet szellemi-lelki javakban bővelkedve”. Ez kivételes, egyedi, amit meg kell becsülnünk, ami kiemelkedő helyi és nemzeti érték.

Debrecen, 2018. május 29.

Dr. Tar Károlyné
Csokonai-díjas ny. igazgató
a Kézműves Alapítvány alapítója, kurátora